

Nastup u sali crkve Sveti Nikola u Blektaunu

Emigrantima je danas lakše

■ Nije vam bilo lako da započnete novi život ovde. Da li su današnji emigranti u prednosti?

- Svakako da jesu. I ova generacija koja je došla posle ovog poslednjeg rata dobila je svaku pomoć od države i bila zbrinuta. Ni toj generaciji nije bilo lako, ali je nama bilo mnogo teže da započnemo novi život. Jedina prednost za nas bila je ta što je u to vreme posla bilo napred.

Vuletaš i naš poznati harmonikaš Jovica Petković

1971. do 1977. i zbog zdravstvenih razloga sam napustio Njutanu i kafane i došao u Penrit s familijom. Kad sam završio sa kafanama, radio sam po zabavama u našem klubu, Srpskoj narodnoj odbrani u Grenvilu, zatim na crkvenim piknicima koje su organizovale crkvene uprave i svuda gde smo bili pozvani.

■ Šta mislite o današnjoj muzici?

Nekada su u Srbiji i Jugoslaviji bile veoma popularne tradicionalne pesme. Mnogo toga se promenilo na estrađi, kako ovde tako i u otadžbinu. Najlepše pesme su sa područja Vranja, Kosova i Metohije, Vojvodine... Mnogo sam

ogorčen, kao i drugi stari muzičari, zbog toga što se svira i peva danas. Prihvaćeni su arapski ritmovi. Tu nema naše melodije. Naši muzičari su prihvatali i sintajzere, a to je samo uključivanje maštine. Danas je jedna osoba ceo orkestar. Izgubila se duša naše muzike. I omladina ne zna za drugo i to sve je prihvatile kao svoje. Verujem da će takvoj

muzici doći kraj i da će ljudi ponovo da se vrati pravoj muzici kada idu da se provesele.

■ Da li ima muzičara koji pokušavaju da održe tradicionalnu muziku?

Postoji grupa muzičara koji vode velike orkestre kao što su Branimir Đokić, Ljubiša Pavković i Siniša Vizantijević, koji pokušavaju da održe tu našu predivnu tradicionalnu muziku. Hitovi brzo prolaze i malo ko ih se danas i seća, a ova naša tradicionalna muzika se i danas svira i peva i ostaće tako zauvek.

■ Šta biste preporučili mladim muzičarima i pevačima?

Prvo, treba da shvate odakle su, da znaju da naš narod ima svoju muziku i svoju tradiciju i njihov zadatok je da to bogato naslede održe. Ta muzika je cenjena ne samo na Balkanu, nego i u svetu pa i ovde u Australiji. U drugim državama, na primer u Austriji i Nemačkoj, imaju svoje škole i fakultete gde se uči njihova lokalna muzika. Tako treba da je i kod nas. Kada čovek izgubi svoj jezik, svoju muziku, tradiciju i kulturu, tada postaje usamljen i otuđen - s jasnom porukom završava razgovor Cvetko Vuletaš.

Nikola JOVIĆ

Najlepše pesme su sa područja Vranja, Kosova i Metohije, Vojvodine...

PIŠE: Milan VLASIĆ

ZAKONITOSTI EKONOMIJE

Inflacija (ni)je baš

U poslednje vreme sve više se pominje inflacija i to na način kao da je u pitanju nešto nepoznato, nešto novo, van ovoga sveta...

U ekonomiji postoji više zakonitosti, ali osnovni je zakon ponude i tražnje. Dakle, ukoliko je ponuda neke robe ili usluge veća, a potražnja ista ili manja, cena mora da pada.

Ukoliko je, s druge strane, potražnja veća, a ponuda ista ili manja, cena mora da raste.

Prevedeno na jezik novca, ukoliko je u opticanju mnogo novca, bez realnog pokrića, potražnja se povećava.

Sve više ljudi ima više novca, povećana je kupovna moć, dakle imamo veću tražnju robe i usluga, a to uz istu ponudu rezultira većim cennim.

Ukoliko cene rastu njihov prosek formira inflaciju. Nema tu mudrog slova, veća tražnja znači veće cene. Veće cene svakodnevnih robe i usluga čine inflaciju koja se izražava u procentima.

Hiperinflacija

Kada stopa inflacije pređe predviđene okvire, onda se pokreće ciklus koji vodi u hiperinflaciju ukoliko se nešto ozbiljno ne preduzme.

Iz hiperinflacije se izlazi ratovima, gubitkom suvereniteta - ili se ne izlazi.

Poučeni istorijskim iskustvima, vlade zapadnih zemalja slobodnog tržišta (mada je to prilično fiktivna kategorija s obzirom na visok stepen intervencije država) žele da inflaciju drže pod kontrolom.

Radi se o ciljanim okvirima od dve do tri, maksimalno četiri procenta na godišnjem nivou.

Da bi se povećana inflacija suzbila, centralne banke dižu kamate, ili preciznije podižu referentnu kamatu stopu po kojoj se komercijalne banke zadužuju.

Više kamate, manja tražnja

Kada se kamate na kredite podignu, tražnja se automatski smanjuje, jer pada kupovna moć stanovništva i privrede.

Dakle, ljudi skuplje plaćaju novac i samim tim manje troše. Formula je jednostavna i tu greške nema, bez obzira na to da li se radi o životnim

Mediji provlače da su glavni uzroci inflacije rat u Ukrajini i pandemija

namirnicama ili kapitalnim investicijama, kupovini kuća i stanova.

Kad ljudi manje troše, smanjuje se tražnja, a uz konstantnu ponudu, (da ne ulazim sada u pitanje elastičnosti), cene nužno moraju pasti.

Kad cene padaju, njihov prosek znači smanjena inflacija, dakle postignut cilj.

Cene nekretnina

Kako to utiče na cene nekretnina? Ljudi često kažu da inflacija znači porast cena građevinskog materijala i porast cena nekretnina.

Možda u nekom idealnom svetu, ali porast cena građevinskog materijala se neće reflektovati u porastu cena nekretnine, barem ne u značajnoj meri.

Prodajnu cenu nekretnina formiraju pre svega ponuda i tražnja, koje ne uzmaju mnogo u obzir troškove izgradnje neke nekretnine.

Porast kamata, znači skuplji novac i nižu tražnju, a niža tražnja znači niže cene nekretnina u nadrednom periodu.

Dugoročno gledano, cene nekretnina će najverovatnije biti više u nominalnim, a možda i u realnim iznosima. Ipak, pre nego što bude bolje, mora biti gore.

Uzroci i povodi

Kroz medije se provlači da su glavni uzroci inflacije rat u Ukrajini i svetska zdravstvena kriza. To je samo delimično tačno jer, suštinski gledano, cene rastu jer su decenijama ubacivane enormne količine novca u opticaj, a ova dva faktora su bili povodi za dodatno ubrizgavanje novca bez pokrića u novim vrednostima u finansijske tokove.

Opet, sve se svodi na zakon ponude i potražnje. Previše novca, povećanja potražnja, povećane cene, a to znači inflacija.

Da bi se suzbila inflacija podižu se kamate da se ljudima smanji kupovna moć, da ne kažem baš da što više osiromaše. Kada ne mogu da plaćaju robe i usluge, logično je da se cena istih smanji.

Pojednostavljeni rečeno, cenu svih kriza, kroz vekove, plaćaju široke narodne mase, a nikada oni koji su to pokrenuli svesno ili nesvesno. ■

